

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/15/1113

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	17.07.2015 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	09.06.2015 (registreeritud inspektsioonis 10.06.2015)
Teabevaldaja	Põllumajandusministeerium adress: Lai 39/Lai41, 15056 Tallinn e-posti aadress: pm@agri.ee
Teabevaldaja vastutav isik	Kantsler Eraisik
Vaide esitaja (teabenõudja)	adress: XXXXX XXXX, XXXXXXXXXXXX XXXX, XXXXX XXXXX XXXX E-post: xxxxxx.xxxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 - 3, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4 ,
haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja 4 ning
Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 4 alusel

- 1) teen vaideotsuse rahuldada vaie osaliselt;
- 2) jätta vaie rahuldamata 02.07.2015 vaide täienduse punktide 1.1 ja 1.2 ja 1.3 osas, kuna ministeerium on täitnud 19.05.2015 esitatud teabenõudes soovitud ulatuses -väljastades ministeeriumi valduses olemasolevad dokumendid ning keeldudes dokumentide väljastamisest, mida ministeeriumi valduses ei ole;
- 3) teen Põllumajandusministeeriumile täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
- selgitada välja, kas ja milline osa vaide esitaja poolt soovitud hagiavaldusest ja selle lisadest sisaldab ärisaladust või muud piiranguga teavet ning väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud teave ulatuses, millele piirangud ei laiene. Teabe väljastamisest keeldumise korral põhjendada keeldumist täiendavalt.
- 4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 28. juuli 2015.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes vaideotsuse (ülaltoodud punkt 2) rahuldamata jäänud osas või juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil. Seejuures saab vaideotsuse tühistamist nõuda üksnes koos teabevaldajale esitatud nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 3) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa inspeksioon enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 1200 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 19.05.2015 esitas vaide esitaja Põllumajandusministeerimile teabenõude, milles soovis koopiaid järgmistest dokumentidest:

- a) Põllumajandusministeeriumi tellimusel Advokaadibüroo Raidla & Partneid OÜ poolt 1997. aastal koostatud juriidiline memorandum AS Tartu Agro kasutuses põllumajandusmaade riigi omandisse jätmise kohta;
- b) tsiviilasjas nr 2-14-12468 ministeeriumi poolt Tartu maakohutule edastatud hagiavaldus koos kõikide lisadega;
- c) AS Tartu Agro ja ministeeriumi vahel 16.11.2000. a sõlmitud põllumajanduslike maade rendilepingu nr 4 alusel kõikide aastate lõikes tasutud rendimakseid tõendavad dokumendid.

2. 09.06.2015 täitis ministeerium teabenõude osaliselt, kuid ei põhjendanud vaide esitajale arusaadavalt, miks osa dokumente jäeti väljastamata (näiteks hagiavaldus koos lisadega).

3. 09.06.2015 esitas Erasik Andmekaitse Inspeksioonile vaide ministeeriumi poolt teabenõude mittenõuetekohase täitmise peale.

4. 01.07.2015 edastas Põllumajandusministeerium vaide esitajale täiendava vastuse, millega edastas täiendavalt olemasolevad dokumendid ning keeldus vaide esitaja poolt soovitud hagiavalduse koos lisadega väljastamisest põhjusel, et tegemist on AS Tartu Agro ärisaladusega.

5. 02.07.2015 edastas vaide esitaja nii Andmekaitse Inspeksioonile kui Põllumajandusministeeriumile vaide täpsustuse, milles leidis jätkuvalt, et ministeerium ei ole täitnud tema teabenõuet nõuetekohaselt ning ühtlasi laiendas ja täpsustas oma teabenõuet, kus

muuhulgas palus: „... kui ministeerium ei esitanud koopiaid nõutud dokumentidest, palun teabevaldajal esitada mulle rendimaksete arvestuse nende aastate lõike kaudsete andmete (lepingu täitmisega seotud toimiku väljavõtete vms) alusel.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt edastas vaide esitaja EV Põllumajandusministeeriumile 19.05.2015.a teabenõude, millega soovis, et Põllumajandusministeerium väljastaks talle koopiaid dokumentidest, millises osas ta on teabevaldaja avaliku teabe seaduse tähenduses.

Põllumajandusministeerium edastas 09.06.2015.a vaide esitajale vastuse, millega vaide esitaja hinnangul ei ole teabenõue täidetud nõuetekohaselt.

Põllumajandusministeeriumi vastus teabenõudele ei ole nõuetekohane järgmises:

1. Vaide esitaja taotles AS Tartu Agro ja Põllumajandusministeeriumi vahel 16. novembril 2000. aastal sõlmitud põllumajanduslike maade rendilepingu nr 4 alusel kõikide aastate lõikes (st alates 2000. aastast kuni tänaseni) tasutud rendimakseid tõendavatest dokumentidest koopiaid, kuid talle ei ole kõiki neid esitatud.

1.1.Renditasu arvetest on esitatud koopiaid ainult 2014. aasta kohta. Seega puuduvad vastuses nõutud koopiaid 2000. kuni 2013. aasta ja 2015. aasta kohta;

1.2.Renditasu rahalisi makselaekumisi tõendavatest dokumentidest on esitatud koopiaid ainult 2014. aasta kohta. Lisaks on 2006. kuni 2015. aastate kohta esitatud vaid makselaekumiste koond raamatupidamisprogrammis SAP, millest aga ei selgu, kas tegu on rahalise renditasu makselaekumisega, või sisaldab see ka muid renditasu komponente (maamaksu, maaparandust või mullaviljakuse parandamist). Seega on ministeerium jätnud esitamata renditasu rahaliste makselaekumisi tõendavad koopiaid 2000. kuni 2013. aasta ja 2015. aasta kohta;

1.3.Maamaksu arvetest on esitatud koopiaid ainult 2014. aasta kohta. Seega puuduvad vastuses nõutud koopiaid 2000. kuni 2013. aasta ja 2015. aasta kohta;

1.4.Maamaksu rahalisi makselaekumisi tõendavatest dokumentidest on esitatud koopiaid ainult 2014. aasta kohta. Seega on ministeerium jätnud mulle esitamata maamaksu rahalisi makselaekumisi tõendavatest dokumentidest koopiaid 2000. kuni 2013. aasta ja 2015. aasta kohta;

1.5.Ministeerium ei ole esitanud mitte ühtegi koopiat mitte ühestki mitterahaliste maksete korral renditasuna ülevõetud varade, tööde või teenuste (maaparandustööd, mullaviljakuse parendustööd jms) kohta, sh nende maksedokumentidest, kontroll-ja hindamisaktidest ning üleandmis-vastuvõtmisaktidest ülevõetud vara, töö või teenuse reaalse teostamise, selle maksumuse või väärtuse suuruse ning ülevõtmise tõestamiseks;

1.6.Ministeerium ei ole esitanud mitte ühtegi koopiat mitte ühestki dokumendist, mis tõestavad rendileandja muude varaliste õiguste üleandmist rendilevõtjale ja selle vara võõrandamisest saadud tulu arvestust rentnikule (nt igaaastased metsa raiekavad, metsamaterjali ja maavarade (liiva, kruusa) müügist saadud tulu või selle kasutus omatarbeks jms), kuigi on avalikult teada, et rentnik majandab rendimaadel igaaastaselt ka rendileandjale kuuluvat metsa, kaevandab liiva ja kruusa jms.

2. Põllumajandusministeerium keeldub välja andmast koopiat ministeeriumi tellimusel Advokaadibüroo Raidla & Partnerid OÜ poolt 1997. aastal koostatud juriidilist

memorandumit AS Tartu Agro kasutuses põllumajandusmaade riigi omandisse jätmise kohta, kuigi on teada, et ministeerium on vastava töö tellinud.

3. Põllumajandusministeerium keeldub välja andmast koopiat tsiviilasjas nr 2-14-12468 Põllumajandusministeeriumi poolt Tartu Maakohtule esitatud hagiavaldusest koos kõikide lisadega.

Vaide esitaja taotleb Põllumajandusministeeriumile esitatud teabenõude nõuetekohast täitmist.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Põllumajandusministeerium on peale inspeksiooni poolt tehtud järelepärimist edastanud nii vaide esitajale kui Andmekaitse Inspeksioonile järgnevad selgitused:

Täname juhtimast tähelepanu, et Põllumajandusministeerium ei ole vastanud Teie 19. mai 2015. aasta teabenõudele nõuetekohaselt. Põllumajandusministeerium pöördub käesolevaga Teie poole, et väljastada dokumendid, mille väljastamine on teabenõude ja avaliku teabe seaduse (edaspidi AvTS) kohaselt nõutud ning võimalik, ning põhjendada, miks ülejäänud dokumentide edastamine ei ole võimalik.

Palusite väljastada koopiad ASi Tartu Agro ja Põllumajandusministeeriumi vahel 16. novembril 2000. aastal sõlmitud põllumajanduslike maade rendilepingu nr 4 alusel tasutud rendimakseid tõendavatest dokumentidest perioodil 2000-2015. Tegemist on raamatupidamisdokumentidega, mille säilitamine on kohustuslik seitsme aasta jooksul alates algdokumendi raamatupidamises kajastamisest. Seetõttu ei ole aastatel 2000 kuni 2005 tasutud rendimaksete kohta dokumente säilitatud ning Põllumajandusministeerium keeldub nende väljastamisest AvTS 23 lg 1 p 2 alusel, sest dokumendid ei ole Põllumajandusministeeriumi valduses. Kuna AS Tartu Agro ei ole tasunud rendimakseid mitterahaliselt ning rendilepingu alusel ei tasuta muude varaliste õiguste eest täiendavalt tasusid, puuduvad selliste tehingute kohta dokumendid. Lisasime käesolevale vastusele kõik Põllumajandusministeeriumi valduses olevad ASi Tartu Agro poolt tasutud rendimakseid tõendavad dokumendid.

Palusite Põllumajandusministeeriumil väljastada koopia advokaadibüroolt Raidla & Partnerid OÜ poolt 1997. aastal koostatud juriidilisest memorandumist AS Tartu Agro kasutuses põllumajandusmaade riigi omandisse jätmise kohta. Nagu selgitasime ka 8. juuni 2015. aasta vastuses Teie teabenõudele, ei ole Põllumajandusministeeriumil memorandumit olemas. Põllumajandusministeerium ei ole ka teadlik, kes memorandumit valdab. Seetõttu keeldub Põllumajandusministeerium teabe väljastamisest AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel.

Palusite Põllumajandusministeeriumil väljastada koopiad tsiviilasjas nr 2-14-12468 Põllumajandusministeeriumi poolt Tartu Maakohtule esitatud hagiavaldusest koos kõikide lisadega. Kuna hagiavaldus ning selle lisad puudutavad Põllumajandusministeeriumi ja ASi Tartu Agro vahelist eraõiguslikku rendisuhet, mis kuulub AS Tartu Agro ärisaladuse hulka, on Põllumajandusministeerium kuulutanud hagiavalduse ja selle lisad ASi Tartu Agro taotlusel ja AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks. Teil ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. Seetõttu keeldub Põllumajandusministeerium AvTS § 23 lg 1 p 1 alusel hagiavalduse ja selle lisade väljastamisest.

Eeltoodust tulenevalt saab Põllumajandusministeerium teie teabenõude alusel väljastada
 Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
 Registrikood 70004235

üksnes AS Tartu Agro poolt tasutud rendimakseid tõendavad dokumendid perioodil 2006-2015. Nimetatud dokumendid on lisatud käesolevale vastusele aastate lõikes.

VAIDE ESITAJA VAIDE TÄPSUSTUS:

01.07.2015.a seisuga edastas Põllumajandusministeerium vaide esitajale vastuse. Vaide esitaja leiab, et ka selle vastusega ei ole ministeerium vastanud teabenõudele nõutud ulatuses. Seetõttu täpsustab vaide esitaja vaidemenetluse nr 2.1.-3/15/1113 raames veelkord oma kaebust.

1. Vaide esitaja palus Põllumajandusministeeriumil esitada AS Tartu Agro ja ministeeriumi vahel 16. novembril 2000. aastal sõlmitud põllumajanduslike maade rendilepingu nr 4 alusel kõikide aastate lõikes (st alates 2000. aastast kuni tänaseni) tasutud rendimakseid tõendavatest dokumentidest koopiad, sh koopiaid kõikidest järgmistest dokumentidest:

1.1. Koopiaid renditasu ja maamaksu laekumist tõendavatest dokumentidest. Ministeerium on edastanud tänaseks koopiaid rentnikule esitatud renditasu ja maamaksu arvetest ning raamatupidamiskontode väljavõtted renditasu ja maamaksu laekumiste kohta aastatel 2006-2015. Selles osas vaide esitajal ministeeriumile pretensioone ei ole. Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspeksioonil võtta seisukoht ministeeriumi poolt 01.07.2015.a esitatud vastuse osas 2000-2005 andmete mitteesitamise kohta. Kui ministeerium ei esitanud koopiaid nõutud dokumentidest, palub vaide esitaja teabevaldajal esitada rendimaksude arvestuse nende aastate lõikes kaudsete andmete (lepingu täitmisega seotud toimiku väljavõtete vms) alusel.

1.2. Koopiaid rendilepingu esemega seotud rentniku kõrvalkohustustest. Rendilepingu kohaselt on rentniku kõrvalkohustusteks sh (1) maaparandustööd (vt rendilepingu punkti 10.1.1.); ja (2) mullaviljakuse parendustööd (vt rendilepingu punkti 10.1.2.). Põllumajandusministeerium ei ole endiselt edastanud koopiaid aastate 2000 kuni 2015 kõrvalkohustuste täitmise faktilise teostamise ja lepingu täitmise kontrollimise dokumentide kohta (teostatud tööde ja teenuste mahtu ja rahalist maksumust kajastavad üleandmisvastuvõtmisaktid, tööde ja teenuste reaalselt täitmist kinnitavad hindamis- või kontrollaktid, vastavad maksedokumentid, lepingud kolmandate isikutega jms).

1.3. Koopiaid dokumentidest, mis tõestavad rendileandja poolt rendilepingu esemega seotud muude varade või varaliste õiguste üleandmist rentnikule ja nende eest vastutasuks saadud tulu arvestust rendileandjale. Vaide esitajale on nt teada, et Põllumajandusministeerium on andnud rentnikule ainuüksi aastatel 2010 kuni 2015 vähemalt neli erinevat rendiesemel kasvava metsa raieluba. Teada on ka see, et rentnik on kasutanud aastaid rendiesemel asuvaid muid maavarasid (liiva ja kruusa). Samuti on teada, et rendiesemele on seatud hoonestusõiguseid. Vaide esitaja soovib saada koopiaid kõikidest dokumentidest, mis kinnitavad, millistel õiguslikel alustel on toimunud rentnikule nende varade või varaliste õiguste üleandmine, milline on nende varade või õiguste maht ja rahaline väärtus ning millised dokumendid tõestavad nende varade üleandmist-vastuvõtmist, seaduslikku kasutamist või omandamist ja rahalist hüvitamist. Ministeerium on jätnud teabenõudes ja ka hilisemas vastuses vaidemenetluses selle nõude ilmselt teadlikult vajaliku tähelepanuta.

2. Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspeksioonil võtta ka seisukoht, kas Põllumajandusministeeriumi keeldumisel mitte välja anda koopiaid tsiviilasjas nr 2-14-12468 ministeeriumi poolt Tartu Maakohtule esitatud hagiavaldusest koos kõikide lisadega, on ka seaduslikku alust, kuna see vaidlus puudutab 16.11.2000.a sõlmitud rendilepingu nr 4 täitmist, milline konkurss ise oli avalik ja tegu peaks olema vara kasutamisega avalikes huvides. Vastasel juhul, oleks vaide esitajal alus ministeeriumilt välja nõuda ja ministeeriumil kohustus vaide esitajale esitada nendest dokumentidest mittekonfidentsiaalne osa, kus kitsalt

Tartu Agro ärisaladustega seotud osa on kinni kaetud või tekstist muul viisil eemaldatud.

Vaide esitaja palub inspeksioonil võimaluse korral ministeeriumi suhtes vastavat seaduslikku sundi kasutada.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Avalik teave

AvTS § 3 lõike 1 kohaselt on avalikuks teabeks mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid või väljavõtteid üksnes asutuse valduses olemasolevatest dokumentidest. Kui teabenõudele vastamiseks on vaja teavet erinevatest dokumentidest koondada ning selle alusel teabenõude täitmiseks uus dokument koostada või nõuab teabenõudele vastamine selgituste andmist, siis loetakse selline teabenõue selgitustatluks ning sellele vastatakse vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele ning kollektiivse pöördumise vastamise seaduses sätestatud korrale (AvTS § 23 lg 2 p 5). Viimati nimetatud seaduse üle puudub inspeksioonil järelevalvepädevus.

AvTS § 5 lg 1 p 1 sätestab, et teabevaldjaks on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Põllumajandusministeeriumi põhimääruse § 1 sätestab, et Põllumajandusministeerium on valitsusasutus, kes täidab seadusest tulenevaid ja Vabariigi Valitsuse poolt antud ülesandeid oma valitsemisalas ning oma ülesannete täitmisel esindab ministeerium riiki. Tulenevalt eelnevast täidab ministeerium avalikke ülesandeid ning kogu tema valduses olev teave on avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes, millele saab piiranguid kehtestada üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus (AvTS § 3 lg 2).

2. Teabenõude esitamine

19.05.2015 esitatud teabenõudes on vaide esitaja märkinud, et soovib dokumente seoses käimasoleva kohtuvaidlusega tsiviilasjas. Andmekaitse Inspeksioon peab vajalikuks selgitada, et kui mingid dokumendid on vaja esitada kohtule kohtumenetluse raames, siis on võimalik need lasta ka kohtul välja nõuda. Seega ei anna põhjendus, et dokumente on vaja kohtule esitamiseks teabe saamiseks suuremaid õigusi.

Kuna teabenõude korras saab küsida koopiaid või väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest, siis tuleb teabenõue esitada võimalikult selgelt, et teabevaldajal oleks arusaadav, millistest dokumentidest koopiaid soovitakse. Ei saa eeldada, et teabevaldja suudaks ära arvata, millist konkreetset dokumenti või teavet on teabenõudja tegelikult soovinud, kui teabenõudest pole see üheselt arusaadav.

Antud juhul on vaide esitaja oma 02.07.2015 vaide täpsustuses palunud inspeksioonil kohustada ministeeriumi väljatama ka selliseid dokumente, mille saamise soovi pole 19.05.2015 esitatud teabenõudest võimalik välja lugeda. Seega on 02.07.2015 vaide täpsustuses vaide esitaja teabenõuet oluliselt laiendanud.

Kuna vaide on esitatud 19.05.2015 teabenõude mittenõuetekohase täitmise peale, siis lahendab inspeksioon vaide eelnimetatud teabenõudes küsitud dokumentidest lähtuvalt. 02.07.2015 vaide täpsustuses täiendavate dokumentide küsimise loeb inspeksioon täiendavaks teabenõudeks ning selle osas vaideotsuses seisukohta ei võta, kuna vaide täpsustuse esitamise ajal ei olnud teabenõudele vastamise tähtaeg veel saabunud.

3. Teabenõude täitmine

AvTS § 17 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue teabenõudja poolt soovitud viisil. Juhud, millal teabenõude täitmisest on võimalik keelduda on ära toodud AvTS § 23 lõigetes 1 ja 2. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt, kui teabevaldja keeldub teabenõude täitmisest (näiteks puudub soovitud teave või kehtivad teabele juurdepääsupiirangud või tegemist ei ole teabenõudega AvTS-i mõistes), siis tuleb keeldumisest täitmine koos põhjendustega teha teabenõudjale teatvaks viie tööpäeva jooksul (AvTS § 23 lg 3).

Tulenevalt eelnevast nõustub Andmekaitse Inspeksioon vaide esitajaga selles, et 09.06.2015 Põllumajandusministeeriumi poolt edastatud teabenõude vastus ei olnud korrektne, kuna ei selgitatud teabenõudjale, miks kõiki teabenõudja poolt soovitud dokumente ei edastatud (näiteks teabenõudja poolt soovitud hagiavaldust koos lisadega). Seda on tunnistanud ka Põllumajandusministeerium oma 01.07.2015 edastatud täiendavas vastuses vaide esitajale, millega edastas vaide esitajale täiendavad dokumendid ning keeldus osaliselt teabe väljastamisest. Eeltoodud vastusega vaide esitaja rahul ei olnud ning leidis 02.07.2015 vaide täpsustuses, et:

3.1 Põllumajandusministeerium ei ole edastanud koopiaid rentnikule esitatud renditasu ja maamaksu arvetest ning raamatupidamiskontode väljavõtteid renditasu ja maamaksu laekumiste kohta aastatel 2000-2005.

Oma 01.07.2015 vastuses on Põllumajandusministeerium vaide esitajale selgitanud, et kuna vaide esitaja poolt soovitud dokumentide puhul on tegemist raamatupidamisdokumentidega, mille säilitamine on kohustuslik seitsme aasta jooksul, siis ei ole aastate 2000-2005 tasutud rendimaksete kohta andmeid säilitatud.

Kuna teabenõude korras saab küsida koopiaid olemasolevatest dokumentidest, siis kui dokumente säilitatud ei ole, ei ole võimalik ka neid väljastada. Seega on ministeerium keeldunud eelnimetatud dokumentide väljastamisest õiguspäraselt.

Mis aga puudutab vaide esitaja 02.07.2015 pöördumise punktis 1.1 palvet teabevaldajal väljastada eeltoodud aastate rendimaksete arvestus kaudsete andmete (lepingu täitmisega seotud toimiku väljavõtete) alusel, siis inspeksioon selle osas vaidemenetluse käigus seisukohta ei võta. Kuna tegemist on nõudega, mida 19.05.2015 teabenõudes esitatud ei ole, siis loeb inspeksioon selle täiendavaks teabenõudeks, mida on võimalik eraldi vaidlustada. Kuna vaide täpsustamise esitamise ajaks ei ole selles osas veel rikkumist toimunud (teabenõudele vastamise tähtaeg ei ole veel möödunud), siis ei ole see ka antud juhul vaideesemeks.

3.2. Ministeerium ei ole edastanud koopiaid kõrvalkohustuste täitmise faktilise teostamise ja lepingu täitmise kontrollimise dokumentide kohta (teostatud tööde ja teenustemahtu ja rahalist maksumust kajastavad üleandmis-vastuvõtmisaktid, tööde ja teenuste reaalselt täitmist kinnitavad hindamis- või kontrollaktid, vastavad maksedokumentid, lepingud kolmandate isikutega jms), mis tulenevad rendilepingu punktidest 10.1.1 ja 10.1.2.

Kuna vaide on esitatud 19.05.2015 teabenõude mittenõuetekohase täitmise peale, siis tuleb vastamise nõuetekohasuse hindamisel lähtuda sellest, mida 19.05.2015 teabenõudes on küsitud ning kuidas on võimalik sellest aru saada.

19.05.2015 teabenõude punktis d on vaide esitaja soovinud mitterahaliste maksete korral renditasuna ülevõetud varade, tööde või teenuste kontroll- ja hindamisaktid ning üleandmis-Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

vastuvõtmisaktid ülevõetud vara, töö või teenuse reaalse teostamise, selle maksumuse või väärtuse suuruse ning ülevõtmise kohta.

19.05.2015 teabenõudes ei ole viidatud ühelegi lepingu punktile, vaid on soovitud eelnimetatud dokumente mitterahalise rendimakse korral, mistõttu ei saa eeldada, et ministeeriumile peaks olema arusaadav, et vaide esitaja soovis (tulenevalt vaide täpsustusest) kõiki olemasolevaid dokumente nii Tartu Agro poolt tehtud investeringute tegemise kui nende kontrollimise kohta, olenemata sellest, kas tegemist oli mitterahaliste rendimaksetega või mitte.

Lepingu punktis 10.2 on sätestatud, et lisaks renditasule ja muudele maksudele kannab rentnik rendiesemega seotud muud kulutused sh teeb lepingu punktides 10.1.1 ja 10.1.2 toodud investeringud. Eeltoodust tulenevalt saab järeldada, et investeringud ei ole mitterahalisteks rendimakseteks, mida on selgitanud ka ministeerium.

Ministeerium on 01.07.2015 vastuses vaide esitajale selgitanud, et AS Tartu Agro ei ole tasunud rendimakseid mitterahaliselt ning rendilepingu alusel ei tasuta muude varaliste õiguste eest täiendavalt tasusid, seega puuduvad selliste tehingute kohta dokumendid.

Tulenevalt eelnevast on ministeerium keeldunud teabenõude punktis d soovitud dokumentide väljastamisest õiguspäraselt nii nagu sellest on võimalik aru saada 19.05.2015 esitatud teabenõudest.

3.3. Ministeerium ei ole edastanud koopiaid dokumentidest, mis tõestavad rendileandja poolt rendilepingu esemega seotud muude varade või varaliste õiguste üleandmist rentnikule ja nende eest vastutasuks saadud tulu arvestust rendileandjale. Täiendavalt on vaide esitaja märkinud, et talle teadaolevalt on ministeerium andnud rentnikule ainuüksi aastatel 2010-2015 vähemalt neli erinevat kasvava metsa raieluba. Samuti on rentnik kasutanud aastaid rendiesemel asuvaid muid maavarasid (liiva, kruusa).

19.05.2015 teabenõude punktis f on vaide esitaja soovinud koopiaid dokumentidest, mis tõendavad rendileandja muude varaliste õiguste üleandmist rendilevõtjale ja selle vara võõrandamiset saadud tulu arvestust rentnikule (nt metsamaterjali ja maavarade müük või kastus omatarbeks jms).

16.04.2000 sõlmitud rendilepingu punkt 3.4 sätestab, et rendi eseme kasutamise õigus laieneb ka rendi eseme päraldistele ja olulistele osadele. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 54 lg 1 kohaselt on kinnisasja oluliseks osaks ka kasvav mets ning kommenteeritud väljande kohaselt ka maatüki pinnas, st muld, liiv, kruus jne, kui see on maatüki pinnase osa. Eeltoodust tulenevalt saab järeldada, et rendilepinguga on rentnikule üle antud nii metsa kui liiva/kruusa ehk eelnimetatud vara kasutamise õigus. Teatud juhtudel on seadusest tulenevalt siiski vaja täiendavat luba (näiteks raieluba), mida ilmselt vaide esitaja on silmas pidanud, kuid mida teabenõudest pole võimalik välja lugeda.

Põllumajandusministeerium on oma 01.07.2015 vastuses vaide esitajale selgitanud, et rendilepingu alusel ei tasuta muude varaliste õiguste eest täiendavalt tasusid, siis puuduvad selliste tehingute kohta dokumendid. Seega on ministeerium vastanud nii nagu ta teabenõudest on aru saanud. Eeltoodu ei piira aga vaide esitaja õigust edastada ministeeriumile täpsustatud teabenõue või selgitustaotlus.

3.4. Vaide esitaja on palunud Andmekaitse Inspeksioonil võtta seisukoht, kas Põllumajandusministeeriumi keeldumisel mitte välja anda koopiat tsiviillasjas nr 2-14-

12468 ministeeriumi hagiavaldust Tartu Maakohtule koos kõikide lisadega, on seaduslikku alust.

Põllumajandusministeerium on oma 01.07.2015 vastuses vaide esitaja põhjendanud keeldumist järgnevalt. „Kuna hagiavaldus ning selle lisada puudutavad Põllumajandusministeeriumi ja ASi Tartu Agro vahelist eraõiguslikku rendisuhet, mis kuulub Tartu Agro ärisaladuste hulka, on Põllumajandusministeerium kuulutanud hagiavalduse ja selle lisad ASi Tartu Agro taotlusel ja AvTS § 35 lg 1 p 17 alusele asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks”.

Andmekaitse Inspektsioon ei nõustu eeltooduga. Põllumajandusministeerium sõlmides AS Tartu Agroga rendilepingu riigimaa kasutamiseks esindas riiki riigivara valitsejana ning täitis seega oma avalikke ülesandeid. Seega kogu dokumentatsioon, kirjavahetus jms, mis puudutab rendisuhet on saadud avalikke ülesandeid täites ja seega ka avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes, millele saab kehtesta juurdepääsupiiranguid üksnes juhul, kui selleks on seadusest tulenev alus.

Vastavalt konkurentsiseaduse § 63 lõikele 1 loetakse ärisaladuseks teave ettevõtja äritegevuse kohta, mille avaldamine teisele isikule võib selle ettevõtja huve kahjustada, eelkõige oskusteavet puudutav tehniline ja finantsteave ning teave kulude hindamise meetodika, tootmissaladuste ja –protsesside, tarneallikate, ostu-müügi mahtude, turuosade, klientide ja edasimüüjate, turundusplaanide, kulu- ja hinnastruktuuride ning müügistrateegia kohta. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt määrab ettevõtja kindlaks ja märgib ära teabe, mida ta põhjendatult loeb oma ärisaladuseks. Seega peab ettevõtja eelnevalt määrama, mida ta oma ärisaladuseks peab ning vajadusel põhjendama, kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustab tema ärihuve ja loob põhjendamatu konkurentsieeliseid teistele ettevõtjatele. Tulenevalt eelnevast ei saa ärisaladuseks olla mitte igasugune teave, vaid selle avalikustamine peab kahjustama ettevõtte ärihuve.

AvTS § 38 lg 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Ka Riigikohus on kohtuasjas 3-3-1-57-03 p 20 leidnud, et õiguspärane ei ole keelduda teabenõude täitmisest motiivil, et teabenõudega seonduv dokument sisaldab muuhulgas piiranguga teavet.

Tulenevalt eelnevast ei saa ärisaladuse kaitseks kehtestada dokumentidele juurdepääsupiirangut täies ulatuses, vaid piirangu saab kehtestada sellele osale teabest või dokumendist, mis tõesti ärisaladust sisaldab. Samuti ei saa ministeerium teabevalajana leppida teise poolega kokku piirangu kehtestamises ainult teise poole soovile tuginedes, vaid peab hindama ja vajadusel küsima selgitusi kuidas, mingi konkreetse teabe avalikustamine kahjustab teise poole ärihuve. See, kui mingi dokument sisaldabki mingis osas piiranguga teavet ei tähenda seda, et sellist dokumenti üldse ei väljastata. Sellisel juhul väljastatakse dokument osas, mis piiranguga teavet ei sisalda.

On ka üsna kaheldav kas kohtule esitatud Põllumajandusministeeriumi poolt koostatud hagiavaldus ja kõik selle lisad üldse sisaldavad AS Tartu Agro ärisaladust. Küll aga ei saa välistada, et selliste dokumentide avalikustamine menetluse ajal enne kohtuotsuse jõustumist võib kahjustada riigi kui menetlusosalise huve (AvTS § 35 lg 2 p 4).

Eeltoodust tulenevalt tuleb ministeeriumil teabenõude punkt 2, milles soovitakse koopiati hagiavaldusest ja selle lisadest, uuesti üle vaadata ja hinnata, kas ja millisele osale vaide esitaja poolt soovitud dokumentidest laienevad juurdepääsupiirangud ning väljastada see osa teabest, mille piirangud ei laiene ning keeldumise korral, kui selleks on seadusest tulenev

alus, põhjendada keeldumist täiendavalt.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel